

A miniszter nem hagyta annyiban:

Kérem a büntetőeljárás megindítását...

Bíróság elé kerül a Kacsóh Pongrác úti építkezés volt főmérnöke és hat társa

244

A rossz hír gyorsan terjedt: baj van Zuglóban, rosszul építették meg a Külső-Kacsóh Pongrác úti lakótelep négy épülettömbjét. Rendbe hozásuk óriási költségbe kerül. Az életveszély miatt a lakók nem tudnak beköltözni...

Szavatolás — némi „tévedéssel”

A hír, sajnos, igaz volt.

Az előzmények pedig a következők:

Az OTP megrendelése alapján a Fővárosi Építőipari Beruházási Vállalat a Külső-Kacsóh Pongrác úti lakótelep felépítését a Budapesti Lakásépítő Vállalatra — BULAV — bízta, mint generálkivitelezőre. Az épületeket úgynevezett *egyszemcsés öntöttbeton* építéstechnológiával kellett kivitelezni, harántfalas öntött monolit szerkezeti megoldással. Ennek érdekében a kivitelezőnek nem volt szabad eltérnie az organizációs terv fő előírásaitól, amely szerint az öntött kohóhabsalak-betont az építés helyére szállítandó kötőanyagok és adalékanyagok felhasználásával a helyszíre telepítendő keverőgépekkel kell előállítani.

A négy darab, tizenkét szintes, egyenként 59 lakásos épület kivitelezését 1968 szeptemberében kezdték el, a műszaki átadás-átvétel pedig 1969 decemberében fejeződött be. Az építetők felhívására a BULAV képviselői ekkor szavatoltnak, hogy az épületek „kohóhabsalak öntött falai... a tervben előírt minőségben készültek el”.

Ez azonban — mint a későbbiek során kiderült — enyhén szólva nem így volt.

Természetesen tudomást szerzett róla Bondor József építésügyi és városfejlesztési miniszter is. És elrendelte, hogy az ügyben az Építőipari Minőségvizsgáló Intézet folytasson vizsgálatot.

Ennek során elvégezték a négy érintett épület falainak szilárdsági és statikai ellenőrzését. Az intézet szakvéleménye súlyos megállapításokat tartalmazott. Ilyeneket: az épületek számos teherbírelő falának a töréssel szembeni ellenállása kisebb az előírtnál, a falak betonjának szilárdsága pedig általában lényegesen kisebb a tervezettnél. Emiatt az épületek jelentős költséggel történő megerősítése vált szükségessé, hogy az életveszély megelőzhető legyen.

Bondor József miniszter levelet írt a legfőbb ügyésznek:

„...a keletkezett anyagi és erkölcsi

kárt figyelembe véve az az álláspontom, hogy a büntetőfeljelentés indokai fennállnak. Ezért a Budapesti Lakásépítő Vállalat által a XIV., Külső-Kacsóh Pongrác úton épített 24., 25., 26. és 27. jelű épületek kivitelezésénél keletkezett hibák miatt a Btk. 251. §-a, illetőleg a Btk. 35. § (1) bekezdés a) pontja alapján feljelentést tesztek a Btk XIII. fejezetében felvett rossz minőségű ipari termék forgalomba hozatala című törvény alapján megváltozott büntető alapos gyanúja miatt, és kérem a büntető eljárás megindítását.”

A nyomozás tehát megindult. Befejeztével pedig elkészült a vádirat Horváth Árpád, a Budapesti Lakásépítő Vállalat volt főmérnöke (jelenleg az Építésgazdasági és Szervezési Intézet tudományos főosztályvezető-helyettese), valamint hat társa ellen. A vád ellenük: a gazdálkodással kapcsolatos kötelességek megszegése.

Száz méter helyett kilométerek

A Legfőbb Ügyészség lényegében két kérdéskomplexum köré csoportosította megállapításait. Az egyik, az öntött kohóhabsalak-beton előállítását, a másik annak bedolgozásánál elkövetett szabálytalanságok, mulasztások. Íme a vádirat néhány megállapítása: Horváth Árpád különböző megfontolások alapján a helyszínen történő betonkeverést mindvégig ellenezte, és utasítást adott arra, hogy a kohóhabsalak-betont az egyik főépítésvezetőség Gyáli úti telepén kell előállítani. Sipos Sándor akkori főépítésvezető — most az ügy harmadrendű terheltje — vitába is szállt Horváthtal, hogy a betonnak a Gyáli úti telepről történő szállítása esetén nem tartható az a műszaki előírás amely szerint a betont elkészülésétől számított 20 percen belül be kell dolgozni. Erre a körülményre egyébként Kosztrián János, az ügy másodrendű terheltje, aki ebben az időben a termelési osztály vezetője volt, ugyancsak felhívta Horváth Árpád figyelmét. De hiába. A szállítást továbbra is a több kilométer távolságra levő Gyáli útról történt. Nem megfelelő szállítóeszközökben,

nyitott tartályokban. Ennek következtében — különösen a nyári időszakban — mire a beton a helyszínre érkezett, rendszerint már kötésnek indult, „megégett”, kiszáradt. Tehát felhasználásra általában már alkalmatlan volt.

Az anyagi és erkölcsi kár

Tudták ezt az ügy szereplői is, a betont mégis felhasználták. Több alkalommal a falak utókezelését is teljesen elhanyagolták. Jellemző Huszár László építésvezetőnek — a per negyedrendű terheltjének — véleménye: „Abból adódóan, hogy rossz betont használtunk fel, a törési eredmények nem lehettek kétségesek... megfelelő számú próbakocka készítésének nem lett volna sok értelme.”

Az ügyhöz tartozik még: miután az Építőipari Minőségvizsgáló Intézet 1970 nyarán elkészítette szakvéleményét, a Budapesti Lakásépítő Vállalat az épületeket megerősítette. Az intézet e munkák terv szerinti elkészülésének ellenőrzésére később helyszíni vizsgálatokat végzett, és megállapította, hogy azok megfelelően megtörténtek.

A vádirat szerint a gazdasági hátrány elsősorban az épületek megerősítésére fordított egymillió 57 ezer forint összegű kár formájában jelentkezik, másrészt átadási késedelmekben, valamint az épületek öt évig tartó, előre meg nem határozható költségekbe kerülő — megfigyelésében. Az épületek értéke egyébként 51 millió 600 ezer forint. A terheltek tehát tettüket — mint a vádirat hangsúlyozza — jelentős értékű termékkel kapcsolatban követték el. Az ügyészség lakonikus rövidséggel megfogalmazza a következőket is: „A megerősítés szükségessé válása miatt a lakástípusként 192 ezer, illetve 245 ezer forint vételárat kifizető tulajdonosok lakásaikba beköltözni nem tudtak.”

A Pesti Központi Kerületi Bíróság dr. Völgyesi Miklós tanácsa a közeljövőben kezdi el tárgyalni Horváth Árpád és hat társának minden bizonnyal nagy visszhangot keltő ügyét.

Várkonyi András